

**Türkiye’de Katılım ve Mevduat Bankalarının KOBİ’lere Kredi
Kullandırma Eğilimleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz**

Melek AKSU¹

Şakir SAKARYA²

Özet

Esnek üretim yapıları, finansal krizlere karşı dayanıklılığı ve istihdam sağlama potansiyelleri ile KOBİ’ler ülkelerin ekonomik kalkınma yarışında önemli bir role sahiptir. Finansmana erişim ise KOBİ’lerin karşılaştığı en önemli sorunlardan biridir. Küreselleşme sürecinde KOBİ’lerin rekabet gücünün artırılması için finansman sorununun çözülmesi gerekmektedir. KOBİ’lerin finansman sorununun çözümünde banka kredileri oldukça önemlidir. Bu nedenle çalışmada Türkiye’deki katılım ve mevduat bankalarının KOBİ’lere (mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler) kredi kullandırma eğilimleri incelenmiştir. Bankaların kredi kullandırma eğilimleri; KOBİ’lere ve KOBİ’ler içerisinde yer alan mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelere kullandırılan kredilerin bankaların kullandırmış olduğu toplam krediye oranları ile belirlenmiştir. KOBİ’lere ve farklı ölçekteki işletmelere kullandırılan kredi oranları 2006-Aralık ile 2019-Ocak arasında aylık olarak, katılım ve mevduat bankalarının konsolide verilerinden yararlanılarak hesaplanmıştır. Bankaların kredi kullandırma eğilimleri arasındaki farklılık Mann-Whitney U testi ile test edilmiştir. Çalışmada katılım ve mevduat bankalarının KOBİ’lere, küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi kullandırma eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ve katılım bankalarının KOBİ’lere ve KOBİ’ler özelinde küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi kullandırma eğiliminin mevduat bankalarına kıyasla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mikro işletmelere kredi kullandırma eğilimi açısından ise katılım ve mevduat bankaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar kelimeler: KOBİ, Mevduat Bankacılığı, Katılım Bankacılığı, Kredi

Jel Kod: C14, D21, G21

---

¹ Sorumlu Yazar, Arş. Gör., Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, maksu@balikesir.edu.tr

² Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, sakarya@balikesir.edu.tr

A Comparative Analysis of Conventional and Islamic Banks' Willingness of Lending to SMEs in Turkey

Abstract

Small and medium-sized enterprises (SMEs) have an important role in the countries' economic development cycle due to their flexible production structures, resilience to financial crises and employment potential. Access to finance is the most important problem SMEs face. In order to increase the competition power of SMEs in the globalization process, financing problem needs to be solved. Bank credits are very important in solving the problem of financing of SMEs. In this study conventional and islamic banks' willingness to lend SMEs (micro, small and medium sized enterprises) in Turkey will be compared. The proportion of SMEs and micro, small and medium sized enterprises loans to total loans is used for a proxy for banks' willingness to lend to businesses. The proportion of loans is calculated via the consolidated data of conventional and islamic banks on monthly basis between 2006-December and 2019-January. The difference between willingness of conventional and islamic banks to lend to SMEs is tested by Mann-Whitney U test. Our findings reveal that there is a statistically significant difference between willingness of conventional and islamic banks to lend and islamic banks are more interested in lending to small and medium sized enterprises. There is no difference between lending behaviour of conventional and islamic banks to micro sized enterprises.

Keywords: SMEs, Conventional Banking, Islamic Banking, Loan

Jel Codes: C14, D21, G21

1. Giriş

KOBİ'ler olarak bilinen küçük ve orta boy işletmeler, her ülkede olduğu gibi ülkemiz ekonomisinde de önemli bir yer ve ağırlığa sahip olup adeta ekonomik canlılığın temel göstergesi durumundadırlar. KOBİ'ler değişen piyasa koşullarına hızlı uyum yetenekleri, esnek üretim yapıları, bölgeler arasında dengeli büyüme, işsizliğin azaltılması ve yeni iş alanları açılmasındaki katkıları (Ergün, 2012) nedeniyle ekonomik büyümenin ve istihdamın itici güçleridir. Ayrıca, KOBİ'ler yoksulluğun azaltılmasında etkili araçlardır. Bu nedenlerle KOBİ'lerin gelişimi, gelişmekte olan ülkeler için hayati öneme sahiptir (Wang 2016, s.174).

Ülkelerin ekonomik gelişiminde büyük rol oynayan KOBİ'ler çok farklı büyüklük ve formda kurulabilmektedir ve günümüz karmaşık iş ortamında diğer işletmeler ile yakın finansal, operasyonel ve yönetim ilişkisi içerisindedirler. Bu yakın ilişki KOBİ'ler ile büyük işletmeler arasındaki ayrımın net bir biçimde yapılabilmesini zorlaştırmaktadır (EC, 2015). Türkiye'de 30/4/2018 tarihli ve

Yeni Nesil Girişimcilik ve Ekonomi **New Generation Entrepreneurship and Economy**

2018/11828 sayılı Karar ile 19/10/2005 tarihli 2005/9617 sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik'te yer alan KOBİ sınıflandırılması revize edilmiştir. Buna göre KOBİ'ler mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler şeklinde sınıflandırılmaktadır. Mikro işletme; on kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri üç milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir. Küçük işletmeler ise elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri yirmi beş milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir. Orta büyüklükteki işletmeler ise iki yüz elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri yüz yirmi beş milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir.

TÜİK (2016) tarafından yayımlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki Girişim İstatistiklerine göre KOBİ'ler Türkiye'deki işletmelerin yaklaşık %99,8'ini, istihdamın %73,5'ini, yatırımların %55'ini, satışların %62'sini, katma değerini %53,5'ini, ihracatın %55,1'ini ve ithalatın %37,7'sini oluşturmaktadır. Bu veriler ışığında KOBİ'lerin Türkiye ekonomisinde de büyük bir önem taşıdığı söylenebilmektedir.

Ülkelerde büyüme, istihdam, yatırım ve katma değer sağlayan KOBİ'ler yapısal, yönetim, üretim ve yeni teknolojilere uyum sorunları, düşük kapasiteyle çalışma, tedarik ve stoklama, bilgi desteği ve teknik yardım, pazarlama ve rekabet, yeni yatırım yapamama, yasal düzenlemelerde yetersizlik ve bürokratik engeller gibi çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. KOBİ'lerin sorunları arasında finansal destekten yoksunluk, kötü yönetim, tecrübe eksikliği, altyapı eksikliği, yetersiz kar ve ürettikleri ürün ve hizmetlere düşük talep olması gibi sorunlar da yer almaktadır (Taiwo, Ayodeji & Yusuf 2012). Bu sorunlar içerisinde KOBİ'lerin öncelikli sorunu öz kaynak yetersizliği ve kredi teminindeki güçlüklerden oluşan finansal sorunlardır. Nitekim, Wang (2016)'ın gelişmekte olan 119 ülkede KOBİ'lerin önlerindeki engelleri araştırdığı çalışmasında en önemli engellerin finansmana erişim, vergi oranı, rekabet, elektrik arzı ve politik faktörler olduğu, finansmana erişimin ise KOBİ'lerin önündeki en büyük engel olduğu tespit edilmiştir. Finansman sorununun giderilmesinde ise KOBİ'lerin iç kaynakları yetersiz kalmakta ve dış kaynak ihtiyacı kaçınılmaz olmaktadır (Ersoy & Oral 2015, s.368).

Yapıları gereği KOBİ'lerin finansal sorunlardan daha fazla muzdarip olmaları olasıdır. Asimetrik bilgi, teminat yetersizliği, tecrübesiz yönetim ve riskli

Yeni Nesil Girişimcilik ve Ekonomi **New Generation Entrepreneurship and Economy**

stratejileri nedeniyle KOBİ'lere verilen kredilerin sınırlandırılması sonucunda KOBİ'ler yatırımlarında finansman engeliyle karşılaşmaktadır (Brancati 2015, s.449; Shaban vd. 2014, s.40). İşletme içindeki ve dışındaki taraflar arasındaki bilgi düzeyinin farkı küçük işletmelerde oldukça belirgindir ve bu durum işletmelerin dış finansmana erişimini zorlaştırmaktadır. Küçük işletmelerin karlı projelere yatırım yapma fırsatı olsa da finansman sağlayıcıların bu işletmelerin karlı projelere erişimlerini asimetrik bilgiden dolayı kolaylıkla değerlendirememesi sonucunda küçük işletmeler karlı yatırım fırsatından alıkonulmuş olur (Berger & Udell 2002, s.32).

KOBİ'lerin finansman ihtiyacının giderilmesi noktasında bankalar finansal aracı rolleri ile KOBİ'lere fon sağlayan ana kurumlardan biridir (Shaban, Duygun & Fry 2016, s.1). KOBİ'lerin krediye erişiminde bankaların işletme ile ilgili elde edeceği özel bilgiler önem taşımaktadır. Çünkü KOBİ'lerin finansal tablolarında yer alan bilgiler kredi değerliliklerini belirlemede yeterli olmamaktadır (Brancati 2015, s.454). KOBİ'ler büyük ve köklü işletmelere nazaran yüksek izleme maliyetinden dolayı banka finansmanına erişimde dezavantajlı konumdadır (Rostamkalaei & Freel 2016, s.256). Oysa ekonomilerin itici gücü olan KOBİ'ler aldıkları krediyi sürekliliklerini sağlamak amacıyla kullanmaktadır (Yılmaz 2016, s.79).

Yılmaz (2016)'ın çalışmasında KOBİ'lerin büyük bir bölümünün kredi kullandığı ve kullanılan kredilerin büyük bir kısmının bankalardan sağlandığı tespit edilmiştir. Türkiye'de kredi kullanan KOBİ sayısı giderek artmaktadır. Bankacılık sisteminden nakdi kredi kullanan KOBİ sayısı 2010 yılında 1,4 milyon iken 2015 yılında 2,7 milyona yükselmiştir. Böylece nakdi kredi kullanan KOBİ sayısı 2010 yılından 2015 yılına toplamda yüzde 94, yıllık bazda ise ortalama yüzde 15 artmıştır (TBB, 2016).

KOBİ'lerin finansman ihtiyacının giderilmesinde mevduat bankaları kadar katılım bankaları da önemlidir. Katılım bankaları, KOBİ'lere kredi verme sürecinde mevduat bankaları ile aynı yapısal ve operasyonel karmaşık süreçlerden geçmemektedir. Katılım bankalarının bu avantajı KOBİ'leri finanse etmede kullandığı borç verme sözleşmelerinin (murabaha) benzersiz yapısı ve kendi organizasyonel yapılarından kaynaklanmaktadır. Katılım bankalarında murabaha sözleşmeleri sayesinde mevduat bankaları kredilerinden farklı olarak KOBİ'lerin özel bilgilerinin toplanması için KOBİ'ler ile yüz yüze görüşülmesine veya KOBİ'ler ile ilgilecek ayrı bir personele ihtiyaç duyulmamaktadır (Shaban, Duygun & Fry 2016, s.1). Murabaha sözleşmelerinde KOBİ'ler adına alınan

Yeni Nesil Girişimcilik ve Ekonomi **New Generation Entrepreneurship and Economy**

varlıkların mülkiyetinin sözleşme şartları yerine getirilene kadar katılım bankalarının bünyesinde bulundurulması, katılım bankalarından kredi talep edilmesi durumunda KOBİ'lerin teminat problemini ortadan kaldırmaktadır. (Shaban vd. 2014, s.40). Ayrıca katılım bankaları, satın alma fiyatını belirlemek için doğrudan tedarikçiyle iletişim kurma işlemini yapabilir veya süreci alıcıya (borçluya) devredebilir. Bu özellik, katılım bankalarının kredi kullandırma maliyetlerinde mevduat bankaları ile karşılaştırıldığında azaltıcı bir etkiye sahiptir (Shaban, Duygun & Fry 2016, s.1).

KOBİ'lerin finanse edilmesinde bankaların sağladığı kredilerin önemi bankaların KOBİ'lere kredi verme eğilimlerinin araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu amaçla ele alınan bu çalışmada Türkiye'de faaliyet gösteren katılım ve mevduat bankalarının KOBİ'lere kredi kullandırma eğilimleri araştırılmıştır. Bankaların kredi kullandırma eğiliminin araştırıldığı çalışmaların literatürde kısıtlı olduğu görülmüştür. Literatürde KOBİ'lerin finansmanında katılım bankalarının maliyet açısından mevduat bankalarına kıyasla daha avantajlı bir konumda olduğu ve bu nedenle KOBİ'lere kredi kullandırma eğiliminde olabileceği tartışılmıştır.

Toplam dört bölümden oluşan çalışmanın giriş bölümünü takiben ikinci bölümünde veri ve yöntem açıklanmıştır. Üçüncü bölümde ise çalışmanın bulgularına yer verilmiş ve dördüncü bölümde de sonuçlar değerlendirilmiştir.

2. Veri ve Yöntem

Çalışmanın amacı Türkiye'deki katılım ve mevduat bankalarının KOBİ'lere (mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelere) kredi kullandırma eğilimlerinin incelenmesidir. Bankaların kredi kullandırma eğilimleri; katılım ve mevduat bankaları tarafından KOBİ'lere kullandırılan kredinin bankaların kullandırmış olduğu toplam krediye oranı ile değerlendirilmiştir. Ardından bankaların kredi kullandırma eğilimlerinin mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler bazında farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Katılım ve mevduat bankalarının farklı ölçekteki işletmelere kredi kullandırma eğilimlerindeki farklılığın değerlendirilmesinde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler bazında kullandırılan kredilerin toplam krediye oranları kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan değişkenler Tablo 1'de yer alan formüller aracılığıyla hesaplanmıştır.

Yeni Nesil Girişimcilik ve Ekonomi
New Generation Entrepreneurship and Economy

Tablo 1: Bankaların KOBİ'lere Kredi Kullandırma Eğilimlerinin Belirlenmesinde Kullanılan Değişkenler

Kod	Değişken Adı
D ₁	KOBİ Kredileri / Toplam Kredi
D ₂	Mikro İşletmelere Kullandırılan Krediler / Toplam Kredi
D ₃	Küçük İşletmelere Kullandırılan Krediler / Toplam Kredi
D ₄	Orta Büyüklükteki İşletmelere Kullandırılan Krediler / Toplam Kredi

Katılım ve mevduat bankaları tarafından KOBİ'lere kullandırılan kredi ve bankaların toplam kredi verilerine BDDK'nın İnteraktif Aylık Bülteninden ulaşılmıştır. Tablo 1'de yer alan değişkenler BDDK'nın İnteraktif Aylık Bülteninden elde edilen veriler ile 2006-Aralık ile 2019-Ocak arasında (146 ay) aylık olarak, katılım ve mevduat bankalarının konsolide verilerinden yararlanılarak hesaplanmıştır. Tablo 2'de çalışmanın değişkenlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler yer almaktadır.

Tablo 2: Tanımlayıcı İstatistikler

Banka Türü	Değişken/İstatistik	Gözlem	Min	Max	Ortalama	Std. Sapma
Katılım Bankaları	D ₁	146	,471	,796	,60567	,071914
	D ₂	146	,071	,284	,09312	,019267
	D ₃	146	,151	,259	,19305	,030894
	D ₄	146	,240	,407	,31950	,038473
Mevduat Bankaları	D ₁	146	,275	,367	,31698	,022846
	D ₂	146	,078	,131	,09497	,013195
	D ₃	146	,073	,124	,09793	,016217
	D ₄	146	,103	,146	,12408	,012560

Katılım ve mevduat bankalarının kredi kullandırma eğilimlerinin test edilmesi için belirlenen hipotezler ise aşağıda yer almaktadır.

H1. Katılım ve mevduat bankalarının KOBİ'lere kredi kullandırma eğilimleri arasında farklılık yoktur.

H2. Katılım ve mevduat bankalarının mikro işletmelere kredi kullandırma eğilimleri arasında farklılık yoktur.

H3. Katılım ve mevduat bankalarının küçük işletmelere kredi kullandırma eğilimleri arasında farklılık yoktur.

Yeni Nesil Girişimcilik ve Ekonomi
New Generation Entrepreneurship and Economy

H4. Katılım ve mevduat bankalarının orta büyüklükteki işletmelere kredi kullandırma eğilimleri arasında farklılık yoktur.

Katılım ve mevduat bankalarının kredi kullandırma eğilimi ile ilgili değişkenlere ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Bankaların Kredi Kullandırma Eğilimi Değişkenlerine İlişkin Normallik Testi Sonuçları

Değişken	Banka Türü	Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	p
D ₁	Katılım Bankaları	,972	146	,004
	Mevduat Bankaları	,950	146	,000
D ₂	Katılım Bankaları	,543	146	,000
	Mevduat Bankaları	,882	146	,000
D ₃	Katılım Bankaları	,919	146	,000
	Mevduat Bankaları	,852	146	,000
D ₄	Katılım Bankaları	,982	146	,047
	Mevduat Bankaları	,908	146	,000

Tablo 3'te görüldüğü üzere katılım ve mevduat bankalarının KOBİ'lere kullandırdıkları kredilerin toplam kredilerine olan oranlarının normal dağılım göstermemesi ($p < 0,05$) nedeniyle bankaların KOBİ'lere kredi kullandırma eğilimleri arasındaki farklılık Mann-Whitney U testi ile test edilmiştir.

3. Bulgular

SPSS 22 programında analiz edilen verilere ilişkin Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur. Tablo 4'te yer alan Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre H1, H3 ve H4 hipotezleri reddedilmiş, H2 hipotezi ise kabul edilmiştir.

Tablo 4: Katılım ve Mevduat Bankalarının Kredi Kullandırma Eğilimlerinin Karşılaştırılması İçin Kullanılan Tüm Değişkenlerin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Değişken	Banka Türü	Medyan	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	Z	p
D ₁	Katılım Bankaları	,59394	219,50	32047	,000	-	,000**
	Mevduat Bankaları	,32040	73,50	10731			
D ₂	Katılım Bankaları	,09283	143,10	20892	11155	,689	,491
	Mevduat Bankaları	,09237	149,90	21886			
D ₃	Katılım Bankaları	,18255	219,50	32047	,000	-	,000**

Yeni Nesil Girişimcilik ve Ekonomi
New Generation Entrepreneurship and Economy

	Mevduat Bankaları	,10361	73,50	10731		14,773	
D ₄	Katılım Bankaları	,32116	219,50	32047	,000	-	,000**
	Mevduat Bankaları	,12549	73,50	10731		14,773	

Not: ** %1 anlamlılık düzeyini göstermektedir.

Tablo 4'te yer alan sonuçlarda KOBİ'lere kullanılan toplam kredi bakımından katılım ve mevduat bankaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. KOBİ'ler içerisinde yer alan küçük ve orta büyüklükteki işletmelere katılım ve mevduat bankalarının kredi kullandırma eğilimleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Ancak mikro işletmelere kredi kullandırma eğilimlerinde ise banka türleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür. Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre Türkiye'de katılım bankalarının KOBİ'lere kredi verme eğiliminin mevduat bankalarına kıyasla daha yüksek olduğu söylenebilir.

4. Sonuç

KOBİ'ler, yeni istihdam alanları oluşturulmasındaki katkıları, piyasa şartlarında meydana gelen değişikliklere olan hızlı uyum sağlama yetenekleri, ekonomik ve sosyal kalkınmanın sağlanmasındaki etkileri ile günümüzde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülke ekonomilerinde gün geçtikçe daha vazgeçilmez hale gelmektedirler. Bu durum, ülkeleri KOBİ'lerin teşviki ve gelişimi için uygun politikaların belirlenmesine yöneltmektedir. Ülke ekonomilerinin itici gücü olmalarına rağmen KOBİ'ler piyasalarda birçok sorunla karşılaşmakta ve büyük ölçekli işletmelerle rekabet edememektedir. Literatürde yer alan çalışmalarda KOBİ'lerin en büyük probleminin finansmana erişim problemi olduğu ve finansman noktasında ise en sık başvurdukları kaynağın da banka kredileri olduğu görülmüştür. Günümüzde mevduat bankalarına ek olarak katılım bankaları da finansal piyasaların önemli aktörleri haline gelmiştir. Böylelikle KOBİ'lerin finansman ihtiyaçlarının giderilmesi noktasında başvurabilecekleri banka kredileri çeşitlenmiştir. Bu nedenle bu çalışmada katılım ve mevduat bankalarının KOBİ'lere kredi verme eğilimlerinin farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır.

Türkiye'deki katılım ve mevduat bankalarının KOBİ'lere (mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelere) kredi verme eğilimleri 2006-Aralık ile 2019-Ocak arasında (146 ay) aylık olarak, katılım ve mevduat bankalarının konsolide verilerinden yararlanılarak incelendiği bu çalışmada bankaların kredi kullandırma eğilimleri; katılım ve mevduat bankaları tarafından KOBİ'lere kullanılan kredinin bankaların

Yeni Nesil Girişimcilik ve Ekonomi **New Generation Entrepreneurship and Economy**

kullandırmış olduğu toplam krediye oranı değişkeni ile belirlenmiştir. Daha sonra bankaların kredi kullandırma eğilimlerinin mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler bazında farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiştir. Katılım ve mevduat bankalarının farklı ölçekteki işletmelere kredi kullandırma eğilimlerindeki farklılığın değerlendirilmesinde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler bazında kullandırılan kredilerin toplam krediye oranları kullanılmıştır. Hesaplanan değişkenlerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle bankaların KOBİ'lere kredi kullandırma eğilimleri arasında farklılık olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile test edilmiştir. Test sonuçlarına göre katılım ve mevduat bankalarının mikro işletmelere kredi kullandırma eğilimleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yokken, KOBİ'lere kullandırılan toplam kredi bakımından ve küçük ve orta büyüklükteki işletmelere kredi kullandırma eğilimleri bakımından bankalar arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğu ve katılım bankalarının KOBİ'lere kredi verme eğiliminin mevduat bankalarına kıyasla yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak katılım bankacılığı sisteminin mevduat bankacılığının yanı sıra Türk bankacılık sistemi içerisinde öneminin artmasıyla birlikte bu bankalar da gerek kurumsal gerekse bireysel müşterilerine alternatif yatırım ve finansman imkanları sunmaya başlamıştır. Bu anlamda faiz hassasiyeti nedeniyle geleneksel bankacılık sisteminden uzak duran atıl fonlar katılım bankaları sayesinde finansal sisteme dahil edilmekte ve katılım bankacılığı esasları doğrultusunda çalışan katılım bankaları da, gerek doğrudan finansman desteğiyle gerekse müşterek teşebbüs ortaklığıyla gerçek ve tüzel kişilerin yatırımlarını destekleyerek ülke ekonomisine çok önemli katkılar sağlamaktadır.

Katılım bankalarının KOBİ'lere kullandırmış oldukları kredilerin alım-satım ve akit temeline dayanması ve finanse edilen projelerin ticari faaliyete konu olması gerekliliği kullandırılan kredinin kontrolü noktasında hem bankalara hem de KOBİ'lere otokontrolimkanı tanımaktadır. Katılım bankaları tarafından kullandırılan kredi üzerinde bankaların otokontrollerinin yüksek olmasının çalışmada varılan "Katılım bankalarının KOBİ'lere kredi kullandırma eğilimlerinin mevduat bankalarına kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir." sonucunu destekler nitelikte olduğu düşünölmektedir.

Kaynakça

- Berger, A N & Udell, G F 2002, ‘Small business credit availability and relationship lending: The importance of bank organisational structure’, *The Economic Journal*, 112, pp.32-53.
- Brancati, E 2015, ‘Innovation financing and the role of relationship lending for SMEs’, *Small Business Economics*, 44, pp. 449–473.
- EC, European Commission 2015, User guide to the SME Definition. Ref. Ares(2016)956541.
- Ergün, N 2012, ‘Kobiler ve girişimcilerin Türk ekonomisindeki yeri ve önemi’, *Kalkınma Anahtar Verimlilik Dergisi*.
- Ersoy, H & Oral, N 2015, ‘KOBİ’lerin kredi değerliliğinin ölçümünde ortaya çıkan sorunlar: Çözümüne yönelik bir uygulama örneği’, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, cilt. 6, sayı.1, pp.367-384.
- Rostamkalaei, A & Freel, M 2016, ‘The cost of growth: small firms and the pricing of bank loans’, *Small Business Economics*, 46, pp. 255–272.
- Shaban, M, Duygun, M, and Fry, J 2016, ‘SME’s lending and Islamic finance. Is it a “win-win” situation?’, *Economic Modelling*, 55, pp.1-5.
- Shaban, M, Duygun, M, Anwar, M & Akbar, B 2014, ‘Diversification and banks’ willingness to lend to small businesses: Evidence from Islamic and conventional banks in Indonesia’, *Journal of Economic Behavior & Organization*, 103, pp.39-55.
- Taiwo, M A, Ayodeji, A M & Yusuf, B A 2012, ‘Impact of small and medium enterprises on economic growth and development’ *American Journal of Business and Management*, vol. 1, no.1, pp.18-22.
- TBB, 2016. KOBİ Kredilerine İlişkin Bilgi Notu - 15 Şubat 2016.
- TÜİK, 2016. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni, Küçük ve Orta Büyüklükteki Girişim İstatistikleri. Sayı: 21540, 25 Kasım 2016.
- Wang, Y 2016, ‘What are the biggest obstacles to growth of SMEs in developing countries?-An empirical evidence from an enterprise survey’, *Borsa Istanbul Review*, vol. 16, no.3, pp.167-176.
- Yılmaz, G H 2016, ‘Küçük ve orta ölçekli işletmelerin kredi sorunları üzerine Muğla ilinde yapılan bir araştırma’, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, cilt. 17, sayı. 36, pp.67-82.